

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Ľubora Šeba a JUDr. Milana Deáka v právnej veci žalobkyne **M. M.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. D. S., advokátom v B., proti žalovanému **Slovenskej republike – Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky**, Chlumeckého č. 2, Bratislava, **o náhradu škody z nesprávneho úradného postupu**, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp.zn. 11 C 206/2005, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. júna 2008 sp.zn. 9 Co 23/2008, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalobkyne **z a m i e t a** .

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Poprad rozsudkom zo 14. decembra 2007 č.k. 11 C 206/2005-91 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby žalovaný bol zaviazaný zaplatiť jej 2 700 000,- Sk (89 623,58 EUR) s 13 % úrokom z omeškania od 6. mája 2003 do zaplatenia ako náhrady škody, ktorá jej bola spôsobená nesprávnym úradným postupom Správou katastra Poprad (ďalej len "katastrálny úrad"). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Ako uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia, v konaní bolo preukázané, že žalobkyňa plnomocenstvom z 29. apríla 2003 splnomocnila I. Š., nar. X., bývajúceho v P. na všetky úkony smerujúce k predaju nehnuteľností

nachádzajúcich sa v obci Š., k.ú. Š., okres P. vedených Katastrálnym úradom v P., Správou katastra P., na LV č. X. a to pozemok parc.č. X.-zastavaná plocha o výmere X. m², stavby súp. č. X.-rekreačný objekt telovýchovné a športové zariadenie na parc.č. X. vo vlastníctve splnomocniteľa a všetkých ich súčastí a príslušenstva, najmä na podpísanie kúpnej zmluvy o predaji a kúpe týchto nehnuteľností ako predávajúceho, na vedenie rokovaní s potencionálnymi záujemcami o kúpu uvedených nehnuteľností, na dojednanie zmluvných podmienok v súlade s informáciami poskytnutými zo strany splnomocniteľa, na konanie pred príslušnou správou katastra, štátnymi orgánmi a inými orgánmi, aby podával návrhy a žiadosti, uzatváral zmiery, uznával uplatnené nároky, vzdával sa nárokov, podával opravné prostriedky a vzdával sa ich, vymáhal nároky, plnenie nárokov, prijímal ich plnenie, menoval rozhodcu a uzatváral rozhodcovské zmluvy, to všetko i vtedy, keď je podľa platných právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie. Podaním "Oznámenie o odvolaní plnomocenstva" 30. apríla 2003, doručeným katastrálnemu úradu 30. apríla 2003 žalobkyňa odvolala plnomocenstvo, ktoré udelila 29. apríla 2003 v Bratislave splnomocnencovi I. Š. na všetky úkony smerujúce k predaju vyššie špecifikovaných nehnuteľností s tým, že menovaný splnomocnenec nie je od 30. apríla 2003 vrátane, splnomocnený na nijaké právne úkony týkajúce sa týchto nehnuteľností a nie je oprávnený ju zastupovať v konaní pred Katastrálnym úradom v P., Správa katastra P. Toto podanie bolo katastrálnym úradom zaevidované pod č. X. dňa 30. apríla 2003. Uzavretou kúpnu zmluvou z 5. mája 2003 žalobkyňa v zastúpení I. Š. na základe plnej moci previedla vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam v celosti dňom podpísania tejto zmluvy na kupujúceho R. S.; s.r.o. S.. Vklad uvedenej zmluvy bol povolený 7. mája 2003 pod č. V X.. Okresný súd Poprad trestným rozkazom z 26. apríla 2006 č.k. 2 T 26/2006-245 uznal obžalovaného Z. B. za vinného, že ako konateľ firmy R. S., s.r.o. 2. mája 2003 splnomocnil v Bratislave V. A. na všetky úkony smerujúce k prevodu nehnuteľností vo vlastníctve žalobkyne, ktorý následne uzatvoril 5. mája 2003 v Poprade kúpnu zmluvu so žalobkyňou, podľa ktorej firma R. S., s.r.o. zakúpila od žalobkyne v zastúpení I. Š. na základe plnomocenstva z 29. apríla 2003 predmetné nehnuteľnosti nachádzajúce sa v obci Š. za kúpnu cenu 2 500 000,-- Sk (82 984,80 EUR), kde následne tieto nehnuteľnosti boli 7. mája 2003 odpredané tretej osobe za kúpnu cenu 2 900 000,-- Sk (96 262,36 EUR), túto sumu obžalovaný 12. mája 2003 osobne prevzal od V. A. a z ktorej mal uhradiť žalobkyňu 2 500 000,-- Sk (82 984,80 EUR), čo však neurobil, teda na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatil tým, že uviedol niekoho do omylu a spôsobil tak na cudzom majetku značnú škodu, čím spáchal trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm.b/ Trestného zákona, účinného do 31. decembra 2005, za ktorý

restný čin bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov. Na základe uvedeného dospel súd prvého stupňa k záveru, že žalobkyňa sa nedôvodne domáhala náhrady škody, lebo v konaní nepreukázala splnenie predpokladov pre vznik zodpovednosti žalovaného (nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinnú súvislosť medzi postupom katastrálneho úradu a tvrdenu škodou). Nebolo totiž preukázané, že by žalovaný vydal nezákonné rozhodnutie, nakoľko katastrálny úrad konal v súlade s katastrálnym zákonom, a to hlavne v otázkach týkajúcich sa povolenia vkladu do katastra nehnuteľností. Nebolo preukázané, že by žalovaný nepostupoval správne, nakoľko žalobkyňa podala na katastrálny úrad odvolanie plnomocenstva ešte pred povolením vkladu. Uvedené podanie tak nemalo byť k čomu zaradené, nakoľko návrh na vklad bol podaný neskôr. Odvolanie plnomocenstva žalobkyne tak nesmerovalo k žiadnemu konkrétnemu spisu, resp. k návrhu, nakoľko podanie na vklad bolo podané neskôr, 6. mája 2003. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 26. júna 2008 sp.zn. 9 Co 23/2008 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a proti svojmu rozsudku pripustil dovolanie. Vychádzajúc zo skutkových záverov súdu prvého stupňa stotožnil sa s tou časťou právneho záveru napadnutého rozsudku, že nie je daná príčinná súvislosť medzi úradným postupom zamestnancov žalovaného a uplatňovanou škodou. Náhradu škody si žalobkyňa uplatnila len z dôvodu nesprávneho úradného postupu. V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že žalobkyňa nepreukázala, že tvrdený nárok (škoda) nastal v príčinnej súvislosti výlučne len s tvrdeným nesprávnym úradným postupom žalovaného pri nakladaní s podaním žalobkyne z 30. apríla 2003 označeným ako Oznámenie o odvolaní plnomocenstva. Naopak, v prípade, že by žalobca 7. mája 2003 nerozhodol o povolení vkladu kúpnej zmluvy z 5. mája 2003 do katastra, nenadobudla by táto kúpna zmluva účinnosť a nedošlo by k zápisu vlastníckeho práva k prevádzanej nehnuteľnosti na označeného kupujúceho. V dôsledku toho nie je daná priama príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom žalovaného a vzniknutou škodou. V súvislosti s podaním žalobkyne z 30. apríla 2003 konštatoval (na rozdiel od súdu prvého stupňa), že právnym dôsledkom doručenia Oznámenia o odvolaní plnomocenstva z 30. apríla 2003 bola povinnosť žalovaného v súlade s § 33b ods. 5 Občianskeho zákonníka prihliadať k tomuto prejavu vôle žalobkyne, nakoľko k nemu došlo pred konaním splnomocnenca. Teda povinnosťou žalovaného bolo zabezpečiť, aby sa táto listina po podaní návrhu na vklad stala súčasťou príslušného spisu. Pokiaľ by tak žalovaný urobil, nedošlo by k vydaniu rozhodnutia

o povolení vkladu do katastra. Napriek tomu však v danom prípade žalobkyni nevznikla škoda tým, že žalovaný vadne nakladal s jej Oznámením o odvolaní plnomocenstva. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. odvolací súd pripustil proti svojmu rozsudku dovolanie, pričom za otázku zásadného právneho významu označil otázku, či možno dôvodne uplatňovať žalobou o náhradu škody podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb. náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu, ktorý mal za následok vydanie nezákonného rozhodnutia, iba v prípade, že škoda vznikla len (výhradne) v príčinnej súvislosti s takýmto nesprávnym úradným postupom, a teda nie v priamej príčinnej súvislosti (až) s následne vydaným rozhodnutím správneho orgánu. Pri riešení tejto otázky odvolací súd zastáva názor, že takáto žaloba môže byť úspešná iba v prípade, ak vzniknutá škoda je v bezprostrednej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, navrhla ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolaciemu súdu vytkla, že z jeho rozhodnutia vyplýva, akoby v danom prípade nebol splnený ani jeden predpoklad zodpovednosti štátu za spôsobenú jej škodu, ktorou však nie je cena, ktorá jej nebola spoločnosťou R. S., s.r.o. vyplatená, ale to, že už nevlastní predmetnú nehnuteľnosť na základe právneho úkonu, ktorý považuje za neplatný. Vyslovila názor, podľa ktorého súd nesprávne posúdil príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu a vzniknutou škodou, pretože táto príčinná súvislosť je priama, keď katastrálny úrad nehodnotil podstatný dôkaz v konaní o vklade, ako je list žalobkyne z 30. apríla 2003 (odvolanie plnomocenstva). Nie je podstatné, že konanie skončilo rozhodnutím, ktoré vykazuje znaky nezákonnosti, je daná priama príčinná súvislosť medzi tým, že katastrálny úrad nepostupoval v intenciách predpísaných katastrálnym zákonom a správnym poriadkom.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne navrhol toto dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 3 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je dôvodné.

V ustanovení § 238 ods. 3 O.s.p. je odvolaciemu súdu zverené oprávnenie založiť výrokom jeho rozsudku prípustnosť dovolania v prípade, že toto rozhodnutie je zásadného právneho významu. V prípade dovolania pripusteného odvolacím súdom v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolateľ oprávnený napadnúť jeho rozhodnutie len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.), a to práve len v konkrétne vymedzenej otázke. V dovolacom konaní môžu byť v takom prípade predmetom súdneho posudzovania iba právne otázky [na riešenie skutkových otázok dovolací súd nie je oprávnený ani vybavený procesnými prostriedkami (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.)].

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a dovolacím dôvodom, vrátane jeho vecného (obsahového) vymedzenia dovolateľom. Obligatórne sa zaoberá len vadami vymenovanými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tieto vady neboli dovolateľkou namietané a ani z obsahu spisu tieto vady nevyplývali.

Uplatnením dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. možno odvolaciemu súdu vytknúť, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade dovolania, odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval.

Vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod je predmetom preskúmania dovolacím súdom právna otázka (pre ktorú odvolací súd pripustil dovolanie) týkajúca sa príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou a nesprávnym úradným postupom pri uplatňovaní náhrady škody podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb. z titulu nesprávneho úradného postupu, ktorý mal za následok vydanie nezákonného rozhodnutia.

Z ustanovenia § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2004, a ktorým bol zrušený zákon č. 58/1969 Zb., vyplýva, že zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti

tohto zákona, sa upravuje doterajšími predpismi. Keďže k žalobkyňou tvrdenej škode malo dôjsť nesprávnym úradným postupom pred 1. júlom 2004, bolo potrebné vec posudzovať podľa zákona č. 58/1969 Zb. Zodpovednosť štátu podľa tohto zákona za nezákonný alebo nesprávny postup výkonu štátnej moci majúci za následok škodu, má charakter občianskoprávnej zodpovednosti. Zákon č. 58/1969 Zb. je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku zákonom špeciálnym, preto pokiaľ tento špeciálny zákon neobsahuje vlastnú úpravu, právne vzťahy sa riadia Občianskym zákonníkom (pozri § 20 zákona č. 58/1969 Zb.).

V zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 tohto zákona nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia.

Právo na náhradu škody majú tí, ktorí boli účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je objektívnou zodpovednosťou (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť; založená je na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok : 1/ nesprávny úradný postup štátneho orgánu, 2/ vznik škody, 3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Zákon č. 58/1969 Zb. nedefinuje “nesprávny úradný postup“, z obsahu tohto pojmu vyplýva, že podľa konkrétnych okolností toho-ktorého prípadu môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Pretože úradný postup nie je spravidla možné v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností, treba správnosť úradného postupu posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje. K nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť nielen pri úkonoch v rámci činnosti, pri ktorej štátny orgán nerozhoduje, ale tiež v rámci jeho rozhodovacej činnosti.

Rovnako pojem škody zákon č. 58/1969 Zb. bližšie nedefinuje a ani neupravuje rozsah jej náhrady. Preto treba aj v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného, b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a c/ je napravitel'ná

poskytnutím majetkového plnenia predovšetkým peňažného. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Skutočnou škodou je ujma, ktorá znamená zničenie, stratu, zmenšenie, zníženie či iné znehodnotenie existujúceho majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou a ktorá predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť na uvedenie veci do predošlého stavu (pokiaľ nie je vylúčené). Ušlý zisk predstavuje zmarený majetkový prospech (prekazené zväčšenie alebo budúce rozmnoženie majetku poškodeného), ktorý bolo možné očakávať s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, no nenastalo v dôsledku škodnej udalosti.

Konečne, ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom a škodou zákon č. 58/1969 Zb. nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom (porovnaj R 7/1979). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž "priamosť" pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.

V prejednávanej veci sa žalobkyňa domáhala náhrady (skutočnej) škody (spočívajúcej podľa jej tvrdenia v tom, že už nevlastní vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia špecifikovanú nehnuteľnosť) podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb., ktorú jej spôsobil katastrálny úrad nesprávnym úradným postupom pri nakladaní s jej podaním z 30. apríla 2003 označeným ako Oznámenie o odvolaní plnomocenstva s tým, že medzi týmto nesprávnym úradným postupom

a škodou je daná priama príčinná súvislosť bez ohľadu na to, že katastrálne konanie skončilo rozhodnutím, ktoré vykazuje znaky nezákonnosti.

Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností sa dovolací súd stotožnil s právnym záverom odvolacieho súdu, že v danom prípade sa žalobkyňa nemohla s úspechom domáhať náhrady škody podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb. proti žalovanému. Totiž aj keď je pravdou, že úradný postup katastrálneho úradu pri nakladaní s listinou o odvolaní plnomocenstva udeleného splnomocnencom na disponovanie s nehnuteľnosťou vo vlastníctve žalobkyne nebol v súlade so zákonom, keď nezabezpečil, aby sa táto listina stala súčasťou príslušného katastrálneho spisu (bez ohľadu na to, že bola katastrálnemu úradu predložená ešte pred podaním návrhu na vklad do katastra v tom čase už na to neoprávnenou osobou), samotným týmto nesprávnym úradným postupom ešte žalobkyni škoda nevznikla. Príčinou vzniku žalobkyňou tvrdenej škody bolo až rozhodnutie katastrálneho úradu o povolení vkladu kúpnej zmluvy z 5. mája 2003 do katastra. Ku vzniku škody teda nedošlo bezprostredne, neprerušene, priamo nesprávnym úradným postupom žalovaného, ale až ním následne vydaným (nezákonným) rozhodnutím, v dôsledku čoho nemožno založiť zodpovednosť žalovaného za škodu podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd pri svojom rozhodnutí vychádzal zo správneho právneho záveru pri posudzovaní otázky, pre ktorú pripustil proti svojmu rozhodnutiu dovolanie, dovolaním vytýkané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.) nie je dôvodné, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a s § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že žalovaný, ktorému by podľa výsledku konania právo na náhradu trov konania vzniklo, návrh na rozhodnutie o trovách nepodal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júla 2009

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

